

CVETJE

z vertov sv. Frančiška.

XXX. tečaj

V Gorici, 1913.

4. zvezek.

Šestnajsta stoletnica oslobojenja katoliške Cerkve.

Spet nekaka stoletnica! Marsikomu bi se vtegnilo že preobilo zdeti raznih stoletnic, ki se dandanašnji obhajajo po svetu z večimi ali manjšimi slovesnostmi. V resnici so že tako rekoč nekaj vsakoletnega in zato menda ne zbujaajo več toliko pozornosti, kakor nekedaj, ko so bile še bolj redke. Ali naj jim bomo zato nasprotni, ali naj se ne zmenimo za nje? To pač ne bi bilo prav. Stoletnice se obhajajo v spomin posebno zaslužnih mozar ali žen, ali posebno znamenitih, za posamezne narode ali vse človeštvo srečnih dogodkov v svetovni zgodovini. In gotovo je popolnoma opravičeno, ako se mlajši rodovi s hvaležnostjo spominjajo svojih velikih prednikov, ako se veselijo dobrot, ki jih je Bog skazal njih starim in po njih njim samim.

Enega takega imenitnega dogodka katoliške cerkvene zgodovine se imamo tudi letos po vsi pravici spominjati; prav z letošnjo spomladjo preteče namreč 1600 let, kar je bila kerščanska cerkev očitno pripoznana in je nehala tristoletno preganjanje od strani poganske rimske države. V jeseni leta 312 je prvi kerščanski cesar Konstantin po očitni pomoči z nebes slavno premagal svojega paganskega nasprotnika Maksencija.

Kmalu nato, prve mesece leta 313 je izdal vkup sè svojima vstričnim cesarjem Licinijem v Milanu odlok, s katerim sta oba ne le svobodno spoznavanje vere zagotovila kristijanom, temuč vkazala tudi, da se jim imajo vrniti cerkve, ki so jim bile vzete, in vse cerkveno premoženje. Prav za prav je torej ta sloveči milanski odlok, katerega šestnajstoletnica se bo letos obhajala po kerščanskem svetu, zlasti v Rimu, kamer bodo v ta namen prihajali romarji vseh katoliških narodnosti, mej njimi tudi naši slovenski. Mi pa moramo vendar, preden kaj več povemo o tistem odloku, govoriti o nekih drugih rečeh, zlasti o slavni zmagi Konštantinovi nad Maksencijem in o velikem čudežu, ki se je zgodil pred njo in jo omogočil.

Cesar Konštantin Veliki je bil rojen 27. svečana leta 274 po Kristusu v mestu Naïsu v gorenji Meziji (na sedanjem Bolgarskem). Njegov oče je bil cesar Konstancij, mati pa Konstancijeva prva žena Helena, ki jo častimo zdaj ko svetnico. Tedaj je bila pa še paganka, kaker je bil tudi dobri cesar Konstancij pagan vse do svoje smerti. Vendar je bil pravičen mož in kristijanom jako naklonjen. Dokler je segla njegova cesarska oblast in moč, po Angliji in Galiji, se kristijanom tudi ob najhujšem preganjanju verhovnega cesarja Dioklecijana ni delala sila ali krivica. Le na oddaljenem Španskem so se čutili njegovi namestniki bolj neodvisne od njega, tako, da so se raji ravnali po nevsmiljenih odlokih Dioklecijanovih, ko po ljudoljubnih naročilih svojega cesarja Konstancija. V velikem rimskem cesarstvu je bilo namreč tedaj cesarjev več. Dioklecijan si je bil privzel Maksimijana Herkulija, ki je imel njegovi lastni enako čast in oblast; oba sta se imenovala »avgusta«. Potem sta si pa vsaki še enega pomočnika izvolila, Dioklecijan Galerija, po visokosti in debelosti velikanskega, surovega človeka, Maksimijan pa Konstancija, že omenjenega poštenega moža. Tudi ta dva sta bila cesarja, vendar z nekoliko nižjo častjo in oblastjo; imenovala sta se »cézarja«. Konstancij se je kmalu na to po želji Dioklecijanovi ločil od svoje prve žene Helene, ki jo je bil vzel še ko priprost vojaški častnik, ter se poročil s Teodoro, hčerjo cesarja Maksimijana Herkulija; potem je odišel v svoj del zapadnega rimskega cesarstva, Anglijo in Galijo. *Trijer* (Avgusta Trevirorum), v sedANJI nemški Renski deželi, je bilo njegovo glavno mesto.

Maksimijan je imel v Milanu svoj prestol ter je vladal Italijo in Afriko. Ves vshod rimskega cesarstva je Dioklecijan ohranil za se; prebival je v mestu Nikomediji, v deželi male Azije, Bitiniji. Galerij naposled je vladal baljanske dežele Ilirik in Tracijo; njegovo glavno mesto je bil S r e m (latinsko Sirmium) ob Savi pri sedanji Mitrovici v Slavoniji.

Pravi verhovni cesar je bil pri vsem tem Dioklecijan; drugi so mu morali biti pokorni. Leta 305 po Kr. dne 1. majnika pa se je na videz prostovoljno, v resnici prisiljen od Galerija odpovedal in prisilil je tudi svojega tovariša v Milanu, Maksimijana, da je moral tudi tako storiti. Avgusta (verhovna česarja) sta postala zdaj Konstancij in Galerij. Konstancij ko stariši je bil prvi, pa dolgo te časti ni vžival. Vmerl je že 25. julija 306 v Jorku, v vojski zoper Pikte, ki so bili vderli v rimsko Britanijo. Njegov sin Konštantin je bil tedaj tudi tam in oče ga je na smertni postelji imenoval za svojega naslednika, dasiravno se je Konštantin v začetku vpiral.

Ni bilo še davno, kar je bil prišel Konštantin k očetu. Ko je bil Konstancij imenovan za cezarja, je namreč Dioklecijan Konštantina prideržal pri sebi kaker v zastavo za očetovo zvestobo. Tudi Galerij se je po Dioklecijanovi odpovedi branil Konštantina pustiti k očetu, ker se ga je bal. Zato tudi ni hotel nje ga imenovati za cezarja, imenoval je Severa in Maksimina, ker je imel ko naslednik Dioklecijanov sebe za prvega, Konstancija je zaničeval. Tudi po smerti Konstancijeve ni hotel priznati Konstantina za avgusta, temuč le za cezarja.

Prav tisto leto (306) pa so na Laškem Maksimijanovega sinu Maksencija oklicali za avgusta, ki se mu je pa kmalu tudi sam Maksimijan pridružil, ker ni hotel ostati v pokoju kaker Dioklecijan, ki si je v Daljmaciji, svoji rojstni deželi, sezidal palačo; (mesto S p l è t*) je po nji dobilo ime) ter se tam tolažil z vertnarstvom, ne hote v novič se lotiti vlade, ko so mu jo neketeri ponujali. (Ni pa misliti, da je tam srečen in zadovoljen živel. Vmerl je od lakote in strahu ter jeze l. 313.)

*) Na vprašanje „kam greš?“ se je odgovarjalo: εἰς παλάτιον. Iz tega je sedanje italijansko ime „Spalato“; Sloveni so to izgovarjali pozneje „Spä-lät“ ali „Spelet“, kar se je skerčilo v „Splèt“, v ikavščini „Split“. Po naše je izgovarjati „Splèt, Splèta“ z e, kaker je v „Blèd, Blèda“, „svèt, svèta“, (consilium.)

Tako je bilo torej leta 306. šest cesarjev v rimskem cesarstvu, štirje avgusti pa dva cesarja. Naslednjega leta 307 je Sever vmerl in Galerij je vzel za sovladavca, za Panonijo in Recijo, nekega Licinija iz Dacije. Ostalo je torej šest cesarjev. Da se pa tako gospodarstvo delj časa ne bo moglo deržati, je bilo očitno. Previdnost božja je iz mej šestih izvolila tistega, ki je bil mej njimi najvredniši. Konstantin, po zgledu svojega očeta od mladega naklonjen kristijanom, je imel premagati svoje nasprotnike in katoliški cerkvi pripraviti boljše čase. Svojemu tastu Maksimijanu, ki mu je po življenju stregel, je dovolil prosto smert in Maksimijan se je sam obesil l. 310.

Glavnega nasprotnika, Galerija, mu je pa naravnost Bog sam s poti spravil. Galerij je bil najhujši preganjavec kristijanov, ki je najbolj tudi Dioklecijana s prav peklensko hudobo proti njim ščuval. Ali zadela ga je strašna kazen božja, grozovita bolezen, ki se mu je začela na spodnjih spolnih udih; sloveči cerkveni pisavec Laktancij jo v svoji knjigi »o smertih preganjavcev« obširno popisuje. Kaker vse kaže, je bila dandanašnji tako imenovana sifilida (svinjska bolezen). V začetku je bil gerd tvor, ki so ga zdravniki prerezali in zdravili. Ali komaj se je rana zacečila, je mlada koža spet počila in vlila se je kri, ki se dolgo ni dala vstaviti, da je bilo že življenje v nevarnosti. Ko je bila na posled vender kri vstavljena in se rana zarastla, je bilo zadosti majhino premeknjenje telesa, da se je vse ponovilo huje kot prvič.

Cesar je obledel in silno shujšal in opešal. Rane se je lotil rak, ki se je hitro širil vse okrog. Koliker bolj so ga zdravili, toliko bolj je rastel. Imenitni zdravniki so se sklicali od vseh strani. Zastonj! Zateko se k malikom. Prosiijo Apolona in Asklepija zdravila. Zdravijo, ali bolezen je le hujša in hujša. Sedež gniije in razpada. Nesrečni zdravniki ne nehajo zdraviti, dasi brez upanja, da zmagajo bolezen. Gniloba se širi v notranje telo; noter se zaredijo červje. Smrad se čuti ne le po gradu, temuč po celem mestu. V neprenesljivih bolečinah trohni telo. Kaker bik, ki ranjen ujde iz mesnice, grozovito tuli bolnik. In to je trajalo brez prestanka celo leto, dokler je bil, premagan od bolečin, prisiljen priznati Boga. Poverniti mu hoče tempelj, je klical, in zadostiti za grehe. Skoraj vmirajoč je izdal leta 311 sledeči odlok, ki so mu na čelu napisana imena in naslovi treh cesarjev, ne samo Galerija, temuč tudi Konstantina in Licinija.

»Mej drugimi naredbami, ki jih dan na dan na korist deržave vkrepljemo, smo bili sklenili tudi vse razmere rimskega ljudstva po starih navadah in deržavnih postavah vrediti in se posebno na to ozirati, da bi se tudi kristijani, ki so zapustili vero svojih očetov, spet vernili k boljšemu spoznanju. Iz kakešnega koli vzroka se jih je bila namreč lotila taka samovoljnost in neumnost, da se naredb starih, ki so jih morda njih lastni prednjiki vpeljali, niso več deržali, temuč, kaker se jim je ravno zdelo in zljubilo, so si sami naredili postave, ki so jih deržali, in po raznih krajih združili razna ljudstva. Ko je torej naposled tak odlok od nas izešel, da naj bi se vernili k naredbam svojih prednikov, so se dali mnogi pretečim nevarnostim premagati, mnogo jih je pa po mnogih bojih na razne načine smert našlo. Ker pa vidimo, da so skoraj stanovitni ostali pri tisti neumnosti in nebeškimi bogovom ne skazujejo dolžnega češčenja, niti kerščanskega Boga (očitno) ne časte, smo glede na našo ljudoljubnost in našo stanovitno navado, vsem ljudem milost izkazovati, sklenili na naj radovoljniši način tudi na nje raztegniti našo milost, da bodo spet kristijani in svoje shode vrede, ne da bi kaj storili zoper deržavno ustavo. V posebnem pismu pa bomo sodnikom naročili, česa se imajo deržati. Vsled te milosti, ki jim jo izkazujemo, naj prosijo svojega Boga za naše in deržave in njih lastno dobro, da se tako deržava v vsakem oziru nepoškodovana ohrani, kaker tudi oni morejo mirno v svojih stanovanjih živeti.«

Ta odlok se je objavil v Nikomediji zadnji dan meseca malega travna 311. Kako obupno stanje je Galerija prisililo, da ga je izdal, iz njega ni očitno. Kerščanstvo mu je še vedno neumnost in le kaker mimogrede se dotika svojega osebnega namena. Natorno je, da Bog ni sprejel tako negotovega spreobrnjenja. Priporočivši Liciniju ženo in sinu je Galerij malo dni na to končal v gnilobi in červeh svoje grešno življenje.

Koliko je ta odlok koristil kristijanom? Ne dosti! Vender so vsaj v Nikomediji bili neketeri rešeni iz ječ, tako zlasti neki Donat, ki mu je Laktancij posvetil knjigo, kjer vse to pripoveduje, in še neko drugo »o jezi«.

Po smerti Galerijeve je njegove dežele na vshodu cezar in posinovljenec njegov Maksimin pod se spravil. On je konec storil odloku treh cesarjev glede kristijanov in preganjanje se je

začelo z novo okrutnostjo, vkljub vgovorom Konštantinovem.

Na zapadu je ostal Konštantinu najmočnejši sovražnik Maksencij, ki je deržal z Maksiminom. Konštantin pa je potegnil Licinija na svojo stran. Maksencij je zbral na Laškem veliko vojsko okoli 200.000 mož hoteč iti ž njo nad Konštantina v Galijo. Ali Konštantin ga je prehitel, prišel je on na Laško sè svojo seveda mnogo manjšo vojsko. Vender mu je bila zmaga zagotovljena. Kako, to je v zgodovini splošno znana reč.

Nekega jasnega dne proti večeru je videl Konštantin na zahodnem nebu prav nad soncem svital križ in okoli križa napis v gerškem jeziku, namreč besedi: **ΤΟΥΤΟ ΝΙΚΑ** »s tem zmagaj!« To prikazen je videla tudi vsa njegova vojska. Tako je pripovedoval Konštantin sam cerkvenemu pisavcu Evzebiju, škofu cezarejskemu. Da bi bil legal, si ne moremo misliti; saj ni imel vzroka za to. Ke bi bil hotel legati, se tudi ne bi bil mogel sklicevati na vso svojo vojsko. Saj bi bil brez težave Evzebij našel enega ali drugega, ki je bil tedaj v Konštantinovi vojski in bi bil lahko nastopil zoper njega, ke se ne bi bila ob določenem času res videla tista prikazen. Gotovo je morala biti tudi jako očitna in jasno v spominu ohranjena prikazen, ki je malo Konštantinovo vojsko tako navdušila, da je zmagala šestkrat močnejšega sovražnika. In le da bi bil spomin na čudežno prikazen vojakom vedno pred očmi, je dal Konštantin narediti posebno sveto zastavo in se znamenjem križa opisati ščite svojih borivcev, vse to po naročilu Kristusovem, ki se mu je prikazal v sanjah naslednjo noč. Da je Konštantin imel tudi to ponočno prikazen, nimamo vzroka ne verjeti, ker je to Evzebiju sam pod prisego povedal.

Znamenje na nebu mu je obljubilo zmago po križu t. j. po veri Kristusovi, to je bilo Konštantinu pač jasno; ali kaj ima zato zdaj najprej storiti, to ni bilo popolnoma očitno. Zato je bilo treba posebnega določila Kristusovega. Po tem določilu je dal narediti Konštantin zastavo, ki se je imela nositi pred njegovim vojaštvom. Po Evzebijevem popisu je bilo to dolgo pozlačeno kopje z drogom po črez v podobi križa in zlato z dragimi kamni okrašeno krono na verhu sè začetnima čerkama imena Kristusovega: X in P, položenima v krono tako, da je šel P vsredi skozi X in se je nekoliko nadenj vzdigoval. Od prečnega droga je visel dragocen pert s podobami Konštantina

in njegovih sinov. Po tem popisu si moramo misliti to zastavo precej podobno sedaj navadnim cerkvenim bandéram, le da na nji ni bila poglavitna reč podoba na viseči tkanini, temuč kro-na s čerkami imena zveličarjevega na verhu kopja. Imenovala se je ta zastava, ne kaker navadne: veksillum, temuč: labarum, kar ni znano od kod je in kaj prvotno pomeni. Ker je to prva kerščanska zastava, narejena celo naravnost po naročilu zveličarjevem, je gotovo nekaj jako častitljivega. Zato je cesar Konštantin izvolil 50 mož iz mej svoje telesne straže, najkrepkejših in najpobožniših, da so to drago svetinjo stražili in v bitkah nosili.

Pervič se je tako nosila 28. vinotoka 312 v boju pri miljvijskem mostu blizu Rima. Tam so nastopili tudi že vojaki Konštantinovi sè znamenjem imena Kristusovega na svojih ščitih. In vresničilo se je, kar je bilo obljubljeno temu znamenju v prikazni na nebu. Konštantin je sè svojo malo armado popolnoma premagal veliko vojsko Maksencijevo. Na begu je Maksencij v gnječi padel s preterganega mostu v reko Tiberu in vtonil. Konštantin je ko zmagovavec vstopil v rimsko mesto, kjer ga je starešinstvo in ljudstvo z velikim veseljem sprejelo. Starešinstvo ga je oklicalo za prvega mej cesarji, kar si je sicer Maksimin prisvajal, ker je bil on prej cesar, ali Konštantin se mu seveda ni mislil vdati. Čutil pa je, da bo imel naposled še z njim opraviti. To je bil vzrok, da se je še tesneje zvezal z Licinijem. Ko je torej v Rimu vredil, kar je bilo treba, je šel na zimo v Milan, kamer je prišel tudi Licinij, da se poroči sè sestro Konštantinovo. In tedaj, v začetku l. 313, je bilo, ko je Konštantin pridobil Licinija, da sta skupaj sestavila sloveči milanski odlok, ter priznala kristijanom popolno versko svobodo in enakopravnost s pagani.

Maksiminu se je zdelo mej tem, da bi bila to najboljša priika, da vgrabi Liciniju njegove vshodno evropske dežele in tem s podvojeno močjo napade Konštantina. Ali mož ni imel sreče. Licinij je o pravem času zvedel, kaj se godi v njegovih deželah, prihitel, zbral svoje ljudi in zapodil Maksimina ne le iz Evrope, temuč tudi celo iz Bitinije in njegovega glavnega mesta Nikomedije; še le v Kapadociji se je upal vstaviti. Licinij je šel za njim sè svojo vojsko ter nekaj dni po bitvi prišel v Nikomedijo, kjer je Boga zahvalil za zmago, ki mu jo je podelil. Tukaj

v Nikomediji je sredi meseca junija dal na predsednika mesta pismo, ki obsega milanske odločbe glede kristijanov. To pismo nam je ohranjeno, kaker ono Galerijevo, v Evzebijevi cerkveni zgodovini v gerškem in v Laktancijevi knjigi o smertih preganjavcev v latinskem jeziku. Ker je tolikanj važno, da se mu ima obhajati šestnajstoletnica, se nam zdi primerno, da se natisne zdaj tudi v naši slovenščini. Po Evzebijevi cerkveni zgodovini je tako:

»Že prej smo, v prepričanju, da se verska svoboda nima odrekati, temuč vsakemu dovoliti, da prosto po svoji vesti in volji božanstvo časti, vkazali, da naj smejo vsi in zlasti tudi kristijani ostati pri svojem prosto izvoljenem verstvu. Ali ker je v tistem odpisu, kjer se jim je to dovoljenje dalo, več raznih pogojev naravnost navedenih, so bili s tem morda mnogi od njih kmalu na to odvernjeni od življenja po taki veri. Ko sva se torej jaz cesar Konstantin in jaz cesar Licinij srečno sešla v Milanu in vse, kar je potrebno v korist in srečo države, prevdarila, sva mej drugimi koristnimi naredbami ali prav za prav pred vsemi temi za dobro spoznala to naročiti, kar se tiče službe in češčenja božjega, tiste vere se deržati, ketere koli hočejo, da more božanstvo in nebeško bitje, kar koli že je, nam in našim podložnim naklonjeno in milostivo biti.

»Po dobrem prevdarku in v najboljšem namenu sva mislila zdaj, da imava skleniti, da čisto nikomer ni odreči pravica kerščansko vero si izvoliti in deržati, temuč da ima vsakemu biti prosto k tisti veri obrniti svoje serce, katero ima sam za najpripravnišo, da nam more božanstvo svojo navadno skerb in milost skazovati. To najuno voljo sva spoznala za potrebno berž na ta način pismeno na znanje dati, da so pogoji, ki so bili obvezni v našem prvem pismu na tvojo visokost glede kristijanov, popolnoma odpravljeni in se ima vse s poti spraviti, kar je bilo videti preterdo in naši milosti nasprotno, in da more zdaj vsaki, ki hoče spoznati kerščansko vero, to prosto in naravnost storiti, ne da bi se mu bilo zato kakega nadlegovanja bati. To sva sklenila tvoji skerbljivosti nadrobno naznaniti, da boš vedel, kako sva kristijanom k izpolnjevanju njih vere popolno in neomejeno dovoljenje dala. Ker sva torej to kristijanom brez vse omejitve dovolila, sprevidi tvoja visokost, da je s tem tudi drugim prostost dana tisto vero katero hočejo spre-

jeti in deržati; očitno je namreč miru naših časov primerno, da je vsakemu prosto, da si katero koli hoče božanstvo izvoli in časti. To pa sva storila s tem namenom, da ne bo videti, kaker bi bila hotela ta ali oni način češčenja božjega in božje službe v čem ovirati.

»Razun tega naročava še glede kristijanov posebe, da jim njih kraje, kjer so se prej shajali in ki se je bilo glede njih v prej tvoji visokosti poslanem pismu drugači odločilo, vsaki, naj jih je od naše kamere ali od koga drugega kupil, prav tistim kristijanom brezplačno in brez kakega povernjenja kupne cene, brez obotavljanja in dvoumnosti poverne. Tudi če je kedo tiste kraje v dar dobil, naj jih, kaker berž se da, prav tistim kristijanom poverne. Vender se smejo tisti, ki so tiste kraje kupili ali v dar dobili, če zahtevajo kako odškodnino od naše milosti, do namestnika dotične okrajine obrniti, da se po naši dobroti tudi oni ne prezro.

»Vse to naj se po tvoji skerbljivosti družbi kristijanov brez odlašanja precej poverne. In ker so prav ti kristijani ne le kraje, kjer so se zbirali, temuč tudi druge v posesti imeli, ki niso lastnina keterega posameznega, temuč vsemu telesu, namreč kristijanov, po pravici pripadajo, imaš vkažati, da se naj brez vsakega obotavljanja berž omenjenim kristijanom, to je njih družbi in njih zbirališču povernejo, vender z ohranjenjem prej omenjene določbe, da imajo vsi, ki tiste kraje brezplačno vernejo, od naše dobrote odškodnino pričakovati.

»Pri vsem tem imaš za omenjeno družbo kristijanov sè vso gorečnostjo se poganjati, da se naše povelje kaker hitro se da, zverši in tudi v tem oziru po naši milosti za javni mir poskerbi. Na ta način namreč nam bo, kaker smo že prej omenili, božja previdnost in skerb, ki smo jo že o mnogih prilikah skusili, skozi vse čase zagotovljena ostala. Da pa vsebina te od naju milostno dane postave sploh na znanje pride, naj se to najuno pismo po tvojem naročilu povsod očitno nabije in vsem na znanje da, da ta naša milostiva naredba nikomer neznana ne ostane.« —

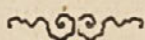
Če primerimo ta odlok z onim, ki sta ga izdala Konštantin in Licinij vkup z Galerijem, vidimo zadosti očitno velik razloček. Galerija je prisilila strašna kazen njegovih grehov in Konštantin se mu je pridružil, da bi se, če tudi na tak način, vender le vsaj nekaj storilo za kristijane. V drugem primeru pa je nasto-

pil Konstantin iz hvaležnosti za dobljeno veliko zmago in da izkaže kristijanom popolno pravico. Licinij se mu je pridružil, kaker prvič tako zdaj, pač le iz političnih namenov.

Na vsak način pa je bil ta odlok za kerščanstvo velika pridobitev in se ga katoliška Cerkev letos po pravici spominja z nenavadnimi slovesnostmi. Z apostoljskim pismom od 8. sušca 1913 so namreč sveti oče P i j X. napovedali v ta namen odpustker svetega leta, ki se je začelo belo nedeljo in bo trajalo do praznika brezmadežnega spočetja 8. grudna tega leta vključno. V Rimu se imajo v ta namen obiskati po dvakrat tri glavne bazi-like: sv. Janeza Kerstnika, sv. Petra in sv. Pavla. Drugod po katoliškem svetu imajo cerkve določiti škofje vsak v svoji škofiji. Spovedniki imajo za ta čas posebne pravice odvezovati tudi prideržane grehe, prav kaker ob navadnem svetem letu.

O vsem tem bodo slišali verni po svojih domačih cerkvah natančniša oznanila.

Naj bo vse Bogu h časti in v zveličanje neumerjočih duš!

Zaupno občevanje z Bogom.

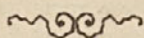
P. A. M.

XVI. Poglavje.

Kaj sledi iz povedanega v prejšnjem poglavju.

Doslej smo dokazali to dvoje: 1. da pobožni človek more terdno zaupati, da je v prijateljstvu z Bogom; 2. da iz tega tolažljivega zaupanja izvira sveto veselje, ki nas priganja v ljubezni božji napredovati, se vedno raje ž njim pogovarjati in mu vedno zvesteje služiti. Iz teh resnic sklepamo, da tisti najbolj pametno delajo, kateri se ne begajo z mislijo, so li v smertnem grehu ali ne, temuč v prepričanju žive, da so v milosti božji in se tega vesele, dokler nimajo zadostnega vzroka, da bi se res greha obdolžili. Tako so delali vedno modri možje; ako so o nekem dobrem dobili gotovost, koliker je to človeku mogoče, se niso zmenili za to, da je mogoča tudi zmota. Kedor ni zadovoljen s tako občno gotovostjo in se bega z izgovorom, da se morebiti moti in za to vse stori, da se obvaruje nevarnosti, takega vsi zasmehujejo in nespametnega imenujejo.

Tako je delal neki Artemon, o katerem piše Plutarh, da se iz strahu, da bi mu ne padel kamen ali opeka na glavo, ni upal na cesto drugače kot v zaperti nosilnici, doma pa so mu morali sužnji nad glavo deržati ščit, da bi se morda strop njegove izbe nanj ne poderl. Noben pameten človek ni v strahu zaradi tega, je li veljavno prejel zakrament svetega kersta, dasi nima za to popolne gotovosti; on živi zastran tega mirno, čeravno ima le verjetnost za to in gre za zelo važno reč. Ravno to velja o zgolj človeških rečeh. Nihče nima nezmotljive in neovergljive gotovosti, da ga ne bo na cesti napadel kak norec z golim mečem, ali pa, da se ne bo, ko bo doma sedel, nad njim hiša poderla. Vender se ne bo noben pameten človek zaradi takih mogočih nevarnosti vznemirjal, ali drugače kot po navadi delal, temuč obnašal se bo ravno tako, kaker bi mu bil Bog razodel, da se mu ni treba ničesar bati. Čemu bi se tedaj pameten kristjan begal zaradi mogočega smertnega greha, ako ima zadosti tehnihi vzrokov, da je nedolžen? Zakaj ne prežene ten praznih strahov iz svoje duše, kaker prežene goljufive sanje? Morebiti misli, da bo na ta način bolj čuječ postal? Pa pretirana čuječnost je bedasta in nespametna, kaker onega Artemona. Pametni ljudje se mu bodo smejali. Naj se zavaruje, kaker hoče, vedno je še mogoče smertno grešiti. Popolne gotovosti, po kateri tako hrepeni, ne bo nikoli dobil, zraven tega še ono, kettero, ima, zgubi, ostal mu bo le prazen strah, ki mu bo begal serce in nezmožnega storil, napredovati na poti ljubezni božje, kjer napreduje le velikodušni. Kralj David je rekel: Hitim po potu tvojih zapovedi, ker ti oserčuješ moje serce. Koliko bolj pameten je tisti, ki se v terdnem zaupanju, da je prijatelj božji in njegov ljubi otrok, res kot tak obnaša, to je, najbolj skerbi za to, da raste v ljubezni božji in greh vedno bolj sovraži. Tega pa ne dela iz strahu, kaker bi bil ne imel doslej zadostnega kesanja, temuč za to, da njegova ljubezen vedno popolniša postane. Na ta način bo toliko prej prišel do zaželjene gotovosti, koliker bolj se spolni v ljubezni in oddalji od praznega strahu; zakaj sv. pismo pravi: »Ljubezen pokrije veliko število grehov.«

Življenje bl. Janeza Triorskega,

misijonarja in marternika 1. reda sv. Frančiška.

P. S. Z.

Zgodovinske čertice o misijonih na Kitajskem.

Po starih sporočilih je bil sv. apostelj Tomaž prvi, ki je na Kitajskem sv. evangelij oznanjal.*) Cerkveni pisatelj Arnobil, iz tretjega stoletja, sporoča, da so bili v njegovem času Kitajci že sprejeli sv. vero. Pri tem pa seveda gotovo ne misli vseh, ampak le neketere.

Neki misijonar jezuitskega reda je našel l. 1625 napis, ki priča, da je prišel v l. 635 na Kitajsko iz rimskega cesarstva (Ta-tsin) kerščanski duhovnik O-lo-pen. Kitajski cesar ga je prijazno sprejel in ko se je prepričal o njegovem nauku, mu je dal na kitajski jezik predstaviti svete knjige in določil cerkev, v kateri je služilo 21 duhovnikov. O nadaljnjih stoletjih pa drugega ni znano, kaker to, da so se na Kitajsko vsiljevali krivoverni nestorijani.

Malo več ko petdeset let po smerti sv. Frančiška Asiškega pa je šel v spremstvu dominikana Nikolaja iz Pistoje na Kitajsko frančiškanski pater Janez iz Monte Korvina. Odšla sta l. 1291. in šla skozi Malo Azijo, Perzijo in Indijo oznanjevala potoma sv. evangelij. Dva vboga sinova sv. Frančiška in sv. Dominika sta brez moči in premoženja, prepasana in s križem v roki mirno podjarmila sv. veri Jezusovi mnoge divjake in nesla sta dušni mir notri na Kitajsko. Tjakaj ju ni gnala častihlepnost in hrepenenje po bogastvu, nista iskala tam zlata, biserov in slave, ampak delala sta za božjo čast in zveličanje duš. Pri takih možeh naj se uči moderni svet pravega človekoljubja ali humanitete.

V tistem času je vladal na Kitajskem Čing-tsung ali Temur, pa ne več v stari prestolici Nan-king, ampak v Kambaliku, se-

*) Kaljdejski brevir malabarske cerkve v Indiji pravi „Na posredovanje sv. Tomaža je zginilo krivoverstvo iz Indije . . . s pomočjo sv. Tomaža so se Kitajci in Etiopci spreobrnili h katoliški veri . . . s pomočjo sv. Tomaža se je nebeško kraljestvo razširilo notri na Kitajsko. . .

Naš rimski brevir pa našteva razne narode, ki jih je sv. Tomaž spreobračal, potem pa pravi: „Nazadnje je šel k Indijanom in jih podučeval v kerščanski veri“.

danjemu Pekinu. P. Janez je moral prehoditi celo prostrano cesarstvo od zahoda proti vzhodu, da je došel v to mesto. Tuje so bile zanj kitajske hiše, tuje navade teh ljudi; pa tudi on je bil za Kitajce čudna tuja prikažen.

Peljali so ga pred cesarja. On mu pokaže pisma, ki jih je prinesel sè seboj od papeža. Vsi so se čudili njegovim nazorom in naukom in dolgi težavni poti, ki se jim je zdela kaker neverjetna pravljica. Občudovali so v p. Janezu junaka, ki živi za svoje vzore, za večno resnico. Cesar ga je jako zaupno sprejel in mu skazoval toliko prijaznost, kakeršne ni vžival pozneje noben Evropejec več. Dobil je dovoljenje, da sme v Pekinu javno oznanjevati svoj nauk.

Krivoverni nestorijani, ki so šteli okoli 50.000 priveržencev, so mu nasprotovali na vse moči, ali njegova krotkost jih je zmagała in v kratkem času je stala v glavnem mestu Pekinu kerščanska cerkev, v kateri je p. Janez opravljal daritev sv. maše.

Enajst let po prihodu p. Janeza iz Monte Korvina je prišel za njim iz kolinske provincije p. Arnolj. Potem sta postavila poleg cerkve poslopje za šolo, kamer je zahajalo sto in petdeset dečkov. P. Janez in p. Arnolj sta jih pridno podučevala, najprej v kerščanskem nauku, da sta jih mogla kerstiti, potem pa tudi v latinskem in gerškem jeziku, da so mogli v koru in pri božji službi peti in pri sv. maši streči. Poskerbela sta tudi za zvonik poleg kapele, kamer sta dala obesiti tri zvonove. Tako so v poglavitem mestu Kitajske poveličevali Boga nedolžni otroci s prepevanjem in posvečeni zvonovi so oznanjevali božjo slavo sredi poganske stolice.

P. Janez je vse to sporočil po pismu v Evropo, kjer je prosil pomoči. Kmalu se je oglašilo sedem drugih frančiškanov za kitajski misijon. L. 1307 so odšli, pa so le trije tja došli. Papež Klemen V. jih je pred odhodom posvetil v škofe in jim dal oblast in naročilo, naj posvetijo p. Janeza v nadškofa v Pekinu. To naročilo so takoj po prihodu izveršili v isti kapelici, ki jo je dal malo let preje postaviti p. Janez sam. V tem času je število kristjanov tukaj narastlo na šest tisoč. Tudi cesar in njegova mati sta se dala kerstiti.

Na veselo sporočilo o lepem naraščanju kristjanov je papež poslal p. Janezu še tri podložne škofe v pomoč, vse tri zopet iz frančiškanskega reda l. 1312. P. Janez, sedaj nadškof v Pekinu,

je vstanovil drugo škofijo na Kitajskem v mestu Kai-tong in je nastavljal za škofa p. Gerarda. Neka armenska žena je dala postaviti cerkev in samostan za triindvajset redovnikov.

Nadškof, p. Janez Montekorvinski, je vmerl l. 1330. V tem času je bilo že 35 tisoč kristijanov na Kitajskem. Cesar jim ni delal nobenih ovir, še celo ščitil jih je. Papež je določil za naslednika na nadškofijski stolici p. Nikolaja s Francoskega. Ker so bile pa v tistem času prometne zveze še zelo počasne, je cesar poslal, še preden je došel kak odgovor od papeža, posebne poslanca do njega in ga prosil, naj izvoli nadškofa za Pekin, ker dobre ovčice ne morejo biti brez pastirja. Papež je na to poslal več frančiškanov, ki so bili v Pekinu zelo prijazno sprejeti. Cesar je na papeževo prošnjo izdal celo pismo, v katerem je določil, da smejo misijonarji po celem cesarstvu kerščansko vero javno oznanjevati in službo božjo očitno zverševati. To se je zgodilo l. 1342 in je bilo iz nova objavljeno in potrjeno l. 1353.

Te za kerščansko vero in misijonarje zelo vgodne razmere so se pa kmalu na slabše obrnile. Lepo naraščanje kristijanov je posebno bodlo v oči kitajske »bonce« t. j. krivoverske in malikovavske duhovnike. Hujskali so cesarja in vplivne osebe na dvoru, pa tudi priproste ljudi proti kerščanskim misijonarjem na vse mogoče načine. — Poleg tega so nastali mej posameznimi plemeni in njihovimi pervaki hudi prepiri in domače vojske za pervenstvo. Taki boji pa dobri stvari in verskemu življenju veliko škodujejo.

Odkar je l. 1486 Jernej Diaz odkril pot v Kino po morju okoli Afrike, je prihajalo na Kitajsko vedno več tujcev, posebno s Portugaljskega in Španskega. Ti vročekervni, po bogastvu in slavi koperneči Evropejci so se pa sami mej seboj hudo prepirali, zato tudi Kitajci niso za nje marali. Misijonarji niso več hodili na Kitajsko po suhem skozi Malo Azijo, Perzijo in Indijo, ampak so se vozili na španskih in portugalskih ladijah okoli Afrike do Filipinskih otokov, odtod pa na južno Kitajsko v mesto Makao in okrajino Kanton. Pohlepnost Portugaljcev in Špancev je Kitajcem vse Evropejce tako omerzila, da tudi za misijonarje niso več marali. Ker so malikovavski bonci vlado proti misijonarjem podpihovali, češ, da kalijo mir, da hujskajo ljudi k uporom, da so ravno ti krivi domačih vojska in prepиров,

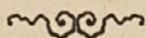
zato je izdal cesar Šing-tsung ukaz, da morajo vsi katoliški misijonarji zapustiti Kitajsko. Pregnali so vse najprej v okraj Kanton, odtod so jih potem spravili v njih domovino l. 1615.

Frančiškani so čez nekaj let (1633) na to skušali zopet vseliti se na Kitajsko, pa se jim ni posrečilo, ker so Kitajci vsled vednih domačih bojov postali silno nezaupljivi in so imeli vse Evropejce za odkrite nasprotnike kitajskega cesarstva. Zato so sovražili tudi vero, ki so jo oznanjevali misijonarji, te same so pa preganjali in sè smertjo kaznovali. Kljub splošnega preganjanja so misijonarji skrivaj širili sv. vero in kerstili od l. 1650 do 1664, torej v štirinajstih letih, do stotisoč Kitajcev. Frančiškani so ustanovili celo več cerkva. Hudo preganjanje se je z nova vnelo l. 1715. Misijonar Turnon, s katerim je hotel iti na Kitajsko tudi sv. Leonard iz Portomavricija, je vmerl v ječi. Pa tudi v tem času so se frančiškanski misijoni močno širili; ustanovilo se je mnogo misijonskih postaj in zidalo veliko cerkva. Imen posamezih ne bomo naštevali, ker so kitajska. Če jih kedo želi vedeti, jih more najti v velikem delu p. Marcelina da Civezza »Storia universale delle Missioni francescane.« Volume VII. Parte II. pag. 698 in dalje.

Od l. 1772 dalje, pod cesarjem Jung-čing, so bila neketera leta bolj mirna, druga zopet viharja. Okoli l. 1730 je pa izdal ta zelo stroga nova navodila za preganjanje kristjanov. V kratkem času so jim vzeli nad tristo cerkva in nad trideset tisoč kristjanov je bilo brez duhovnika.

L. 1784. so prišli zopet novi ukazi za preganjanje proti vsem Evropejcem in posebej proti misijonarjem.

S temi kratkimi posnetki zgodovine misijonov na Kitajskem smo prišli do časa, v katerem je odpotoval tjakaj naš misijonar p. Janez Triorski. Lehko je vedel, da ga ne čaka drugo, ko terpljenje in marterniška smert. Gotovo si je pa mislil sè sv. Pavlom: »Ljubezen Kristusova nas žene.«

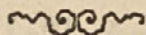
Bl. Tomaž Tolentinski,

marternik 1. reda.*)

Ta sloveči marternik je bil rojen v Italiji, v Markah, v mestu Tolentino. Mlad še si je izvolil frančiškanski red, kjer je bil na-

*) Glej; L' Aureola francescana, 9. Aprile.

tančen in goreč redovnik. Verhovni predstojnik ga je poslal v armenske misijone, kjer je z drugimi frančiškani sveti evangelij jako vspešno oznanjeval. Armenski kralj ga je nato poslal k papežu ter k francoskemu in angleškemu kralju. Naj prej se je odpravil k papežu Nikolaju IV.; potem je šel v Pariz, kjer je našel svojega verhovnega predstojnika na občnem redovnem zboru. Ko je zveršil svoje naročilo, ga je poslal verhovni predstojnik na Tatarsko. Na potovanju je sè svojimi dvanajstimi tovariši pridigal in kerščeval nevernike, dokler ni prišel do glavnega mesta na Kitajskem imenovanega Kambalek, zdaj Pekin. Tu je našel slovečega frančiškana patra Montekorvinskega in druge sobrate, s katerimi je delal z obilnim blagoslovom božjim. A ker je bila žetev velika, delavcev pa malo, je poslal pater Janez Montekorvinski za to naj bolj pripravnega patra Tomaža k papežu. Leta 1307 je prišel tjakaj in povedal svetemu očetu, kako lepo se razcvita sv. Cerkev na Jutrovem. Papež je vesel poslušal njegovo poročilo in prošnjo za nove pomočnike ter se je obrnil do verhovnega predstojnika frančiškanskega, naj mu izbere sedem gorečih in učenih bratov, ketere bo posvetil v škofo in poslal v misijon. Stemi in mnogimi drugimi frančiškani se je vernil Tomaž na Kitajsko v glavno mesto Pekin. Tja je srečno prišel leta 1308. Novo posvečni nadškof pater Janez Montekorvinski ga je nato poslal v hindostanske misijone, kjer so pa neverniki vmorili njega in njegovih devet tovarišev. Devetega aprila leta 1322 so mu glavo odsekali v mestu Fana; tam so kristijani njegovo truplo pokopali. V to mesto je prišel čez nekoliko let bl. Odorik Pordenonski ter je prenesel trupla imenovanih martenikov sobratov v mesto Zajton, kjer so imeli frančiškani svoj samostan. Glavo bl. Tomaža so pozneje prinesli v njegovo rojstno mesto, Tolentin, ki ga je častilo ko svetnika in ga izbralo za svojega patrona. Papež Leon XIII. je potrdil njegovo nepretergano češčenje leta 1894. V frančiškanskem redu se obhaja njegov praznik 9. aprila. P. A. F.

To in ono o spovedi.

P. B. R.

Ni je menda naprave v katoliški cerkvi, ki bi imela več nasprotnikov, kaker spoved. Kaj vse se je že pisalo in govorilo in

se še dandenes piše in govori zoper njo. Lehko terdimo, da ga mej odraslimi današnjimi verniki skoro ni dobiti, ki ne bi bil ne enkrat, temuč večkrat, če ne bral, pa vsaj slišal kaj zoper to dolžnost. Da drugoverci in neverniki niso prijatelji spovedi, temu se ni čuditi; pač pa je težko umeti, kako da se celo mej katoliki slišijo pomiselki in vgovori.

Morda si tudi ti, ljubi bravec, tu in tam kaj takega ali bral ali slišal. In dasiravno si veren kristijan, morda vender nisi prav vedel, kaj bi rekel na tiste vgovore. Sprejmi torej dobrovoljno pričujoči spisec o spovedi in morda še keterega, in beri in prepričaj se!

1. Kaj je spoved?

Ljudje, ki ne hodijo k spovedi, si čudne reči mislijo v nji. Protestantovska gospa, ki je večkrat obiskala bostonskega škofa in iskala pri njem sveta v raznih zadevah, mu je enkrat izrazila svojo nevoljo nad katoliško spovedjo. »Ni tako huda reč spoved«, ji odverne smehljaje škof, »ni tako huda reč, kaker vi mislite. Sama čutite vrednost in potrebo spovedi, kar ne hote; ne da bi vedela zato, ste se meni že delj časa spovedovala. Spoved namreč ni nič družega ko razodetje dušnih težav, ki mi jih odkrivате, da bi se jih oprostila.«

Ta gospa potem ni več odlašala z resnično spovedjo in sprejetjem katoliške vere. Res ni nič bolj natornega od spovedi. Celo zloglasni Voltaire je to pripoznal, v enem svojih spisov. »Ni je bolj koristne naprave od spovedi«, piše; »večino ljudi vest peče, ako so se zelo pregrešili; in če je sploh kaj, kar more na zemlji potolažiti človeka, je leto možnost zopetne sprave z Bogom in samim sabo«.

Ko se človek spove, razbremeni vest grehov, ki so mu v nečast in zadobi zopet mir v serce in veselje v svojo dušo.

2. Ali je spoved neobhodno potrebna?

Vsakemu, ki ima smertni greh na vesti, je neobhodno potrebna spoved. Bog hoče tako. Naj kedo še tako oporeka, Bog hoče spoved, on sam jo je postavil.

Na zemlji bivaioč si je izvolil učence, ki jih je potem razposlal po svetu, naj oznanjujejo vsem ljudem pokoro, in dal je njim in njih naslednikom oblast v njegovem imenu grehe odpustčati. S tem nam je vsem brez izjeme naložil v dolžnost, da njim ko

njegovim namestnikom pripoznamo svoje grehe — z drugo besedo, da se jim spovemo svojih grehov. Rekel jim je: »Prejmite sv. Duha, katerim boste grehe odpustili, so jim odpuščeni in katerim jih boste zadržali, so jim zadržani. — Vse, kar boste zavezali na zemlji, bo zavezano tudi v nebesih in vse, kar boste razvezali na zemlji, bo razvezano tudi v nebesih.«

Iz teh besed je nad vse jasna dolžnost, da se je treba spovedati grehov; zakaj če tega ne storimo, duhovnik ne more vedeti, ali naj nam jih odpusti, ali zadržji. Ni je bolj očitne jasnosti in določnosti od teh božjih besed: grehi bodo tistim odpuščeni, ki jim jih boste vi duhovniki odpustili. Torej je Bog sam tisti, ki je postavil spoved. On sam hoče, da se spovemo njegovim namestnikom in po njih posredovanju zadobimo odpuščanje grehov in večnih kazni. Rad ali nerad ima vsakedo, ki je smertno grešil, voliti eno ali drugo: ali spoved, ali pekel.

3. Ali je spoved kaj novega?

Odkar so ljudje na svetu, je bilo treba grehe pripoznati v zadobljenje odpuščanja. Pervi grešnik Adam je dobil odpuščanje še le potem, ko je ponižno in skesano pripoznal svoj veliki greh. »Od prepovedanega sadu sem jedel,« to je pripoznal in to je bila spoved. Prav tako je tudi Eva pripoznala svoj greh namreč, da je tudi ona jedla od prepovedanega sadu.

Kajn ni hotel pripoznati svoje hudobije, zato tudi odpuščanja ni dobil. Judje v stari zavezi so pripoznali svoje grehe duhovnikom, preden so opravili daritev. Po božjem navdihnjenju jim je Mojzes to predpisal (Lev. 5, 5. 6, Num. 5, 6. 7.) Tudi judje so imeli torej nekako spoved, ki je bila seveda le senca prave, ki jo je postavil Jezus Kristus in povzdignil do časti zakramenta. Gospod je potem zapustil spoved svoji cerkvi ko neizčerpljivi vir zveličanja in tolažbe, ko pribežališče grešnikov, ko vteho človeški slabosti. In celo Gospod sam, dasi vseveden Bog, je venderle hotel slišati, kaker se da sklepati iz sv. evangelija, od marsiketerega grešnika pripoznanje grehov; še le potem je izgovoril tolaživne besede: pojdi v miru, tvoji grehi so ti odpuščeni.

Aposteljni, prvi njegovi duhovniki, so bili tudi prvi spovedniki. Po sporočilu dejanja aposteljniov je sv. Pavelj tako pretresel serca Efežanov, da jih je »veliko prišlo in so se spovedali in naznanili svoja dela.« (Dj. ap. 19, 18.)

V rimskih katakombah in spominikih prvih stoletij kerščanstva je toliko nedvojljivih sledov spovedi, da je bil prisiljen celo katoliški cerkvi sovražni protestantovski zgodovinar Gibbon priznati: »Spoved je bila eden poglavitnih naukov katolicanov prvih štirih stoletij; to je za resnega preiskovavca dognana reč.« — Govori le o prvih štirih stoletjih, glede nadaljnjih tako ali tako o tem nihče več ne dvoji.

Da so se že prvi kristijani spovedovali, za to imamo obilo tehtnih dokazov. Imamo pred vsem spričevanje papeža sv. Klemen iz prvega stoletja po Kristusu. Sv. Klemen, ki ga je kerstil in v mašnika posvetil že sv. apostelj Pavelj, piše: »Nihče, ki mu je na dušnem zveličanju ležeče, naj se ne sramuje duhovniku pripoznati nevoščljivosti in druge napake, ki so se mu vtihotapile v serce, da zadobi letih ozdravljenje po besedi božji (sv. odvezi) in po zveličavnih nasvetih.«

Starodavni cerkveni pisavec Origen, pravo čudo učenosti, na več mestih v svojih spisih omenja spoved. Tako piše v homiliji o III. Mojzesovi knjigi dobesedno: »Če svoje grehe obžalujemo in jih ne le Bogu, temuč tudi njim razodenemo, ki nas morejo letih ozdraviti, se nam grehi odpustijo.«

Tertulijan, Origenov soverstnik, ravno tako določno omenja spoved. »So neketeri, piše, ki merze težavnost spovedi, ali jo odlašajo od dne do dne, ker jim je več za čast, kaker za zveličanje duše. Podobni so bolnikom, ki imajo sramotno skrivno bolezen, pa jo prikrivajo zdravniku in padejo ko žertve svoje napačne sramežljivosti. Je mari boljše prikrivati svoje grehe in se pogubiti, kaker spovedati se jih in dobiti odpuščenje?« Na več mestih piše slavni cerkveni učenik sv. Avguštín o spovedi. Znamenite so zlasti njegove besede, ki ž njimi pobija stari in vedno še novi vgovor nasprotnikov spovedi, češ, kaj treba duhovnika, saj lahko pred Bogom samim obžalujem svoje grehe! »Naj nihče ne govori: jaz delam pokoro za-se, jaz se Bogu spovem, Bog mi odpusti.... Kako neki? Mari je bilo zastonj rečeno aposteljnóm: vse, kar boste razvezali na zemlji, bo razvezano tudi v nebesih? Ali so bili zastonj ključi nebeški cerkvi zaupani? Vi se ne deržite evangelija, vi zaničujete besede Kristusove, vi si obljubujete nekaj, kar on odločno odbija.«

Prelepe so besede sv. Janeza Zlatoustega, ki ž njimi daje spričevanje spovedi, zapisane v III. knjigi razprave: o duhov-

ništvu. »Ljudje — piše — so prejeli od Boga oblast, ki ni bila dana ne angeljem, ne arhangeljem. Nikedar ni bilo rečeno angeljem: vse, kar boste na zemlji zvezali in razvezali, bo zvezano in razvezano tudi v nebesih.... Zemeljski knezi morejo le telo zvezati ali razvezati; oblast duhovnikov pa sega mnogo dalje, razteza se na dušo; in to oblast rabijo duhovniki ne samo tedaj, keder kerščujejo, mariveč zlasti, keder nam grehe odpuščajo. Zato se nikar ne sramujmo spovedati se jim svojih grehov; ta, ki ga je sram enemu človeku povedati svoje grehe, bo na dan sodbe pred celim svetom osramočen.«

Povej, dragi bravec, ali ne govorijo prav tako današnji duhovniki, ali ni prav tak njih nauk o spovedi? Nauk katoliške cerkve se je ravno tako malo spremenil v tej reči, kaker o katerikoli si bodi; ostal je do današnjih dni stari, nespremenjen. Vsak, ki mu je kaj na resnici, mora pripoznati, da je bila v katoliški cerkvi spoved od prvih do današnjih časov, da je veljala spoved pred duhovnikom vse čase kerščanstva ko božja narava, ko nekaj neobhodno potrebnega.

4. Spovedi niso iznašli duhovniki.

Kako bi jo neki bili! Saj smo prav kar dokazali, da je božja naprava. Če si ti iznašel kak stroj, je jasno, da ga nisem jaz ali kedo drugi. Sv. evangelij spričuje, da je Jezus postavil spoved, torej je ni mogel postaviti nihče drugi.

Ke bi bil kakov duhovnik izumel spoved, je ne bi bilo že za časa apostelnov in prvih marternikov kerščanstva. Apostelnov in marternikov se pa vendar nihče ne bo derznil dolžiti zvijačnosti in goljufije. Gotovo bi se dal tudi zgodovinsko dokazati začetek spovedi, ke bi bila iz poznejše dobe. Mari ne bi bila iznajdba, ki se tolikanj tiče kristijanov celega sveta, splošne pozornosti vzbudila? Ako zgodovina natančno poroča o začetku vseh drugih iznajdeb in imena vseh, ki so kaj iznašli, kako da ne bi ničesar vedela o tistem, ki je iznašel spoved? Resno kaj tacega terditi je naravnost otročje. Protestantje so vendar večkrat poskušali dokazati poznejši početek spovedi, kajpada zaman. Zmirom so bili tepeni in osramočeni v očeh prave nepristranske vede. Saj smo že omenili resnicoljubnega protestantskega zgodovinarja, ki brez ovinkov pripoznava, da je spoved tako stara kaker katoliška cerkev.

Mari kedo misli, da je za duhovnike spoved nekaj prijetnega? Tako težavna služba, ki spodkopava zdravje in duhovnikom tisoč neprijetnosti prinaša, ki jim nalaga veliko odgovornost, ki jim celo mnogo sovraštva nakoplje, to naj bi bila iznajdba duhovnikov!?

Še to pomni! Ke bi bili duhovniki spoved iznašli, mari ne bi bili sami sebe te neprijetne dolžnosti oprostili? Zakaj za nje je spoved prav tako težavna, kaker za koga drugega; tudi duhovnik je človek in ima zraven visoke duhovniške časti ne samo znano človeško slabost, mariveč tudi človeško samoljubje, ki se vpira poniževanju. — Ta, ki je vstanovil spoved, je obenem vstanovil duhovništvo, namreč Jezus Kristus. Na križ poglej, ondi je pribit pravi in edini vstanovitelj spovedi.

5. Zakaj ne zadostuje le Bogu svoje grehe pripoznati?

To iz tega vzroka ne zadostuje, ker Bog tako noče; drugega vzroka ni, pa je ta dovolj tehten. Farizeji so hoteli priti k Bogu brez srednika, Jezusa Kristusa. Gospod jim je zaklical: »Nihče ne pride k očetu, kaker le po meni.« — Protestantje in dosti drugih bi tudi rado prišlo k Jezusu brez posredovanja duhovnikov; duhovnik jim pa kliče v božjem imenu: »Nihče ne pride k Jezusu, kaker po meni; Kristus me je poslal k ljudem, da jih učim in sodim, očiščujem in rešujem; meni veljajo besede: kedor vas posluša, mene posluša, kedor vas zaničuje, mene zaničuje.«

Duhovnik zastopa Jezusa na zemlji. Človek je, kaker je bil Jezus človek, in če tudi ni Bog, kaker je bil Jezus, ima vendar oblast Jezusovo v reševanje svojih bližnjih. Duhovnik nadaljuje do konca sveta življenje Gospodovo mej nami, zato treba k njemu iti, kaker h Kristusu in h Kristusu le po njem.

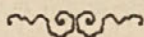
»Dosti je, če Bogu priznam svoje grehe,« govori ta ali oni. Ali čemu pripoznavati grehe Bogu? Mari Bog potrebuje človekovega priznanja, da ve za njegove grehe? Saj so mu bili znani, že preden so bili storjeni. Verni kristijan dobro ve, da je Bog iz ljubezni in vsmiljenja naložil ljudem breme in službo, da nam grehe odpuščajo. Brez spovedi ne bi mogli biti gotovi, da smo res zadobili odpuščenje. In kolika tolažba je ta gotovost za skesanega kristijana, ki v priprostosti serca pripozna svoje grehe: koliko veselje mu napolni serce, ko sliši besede spovednikov:

»Odvežem te tvojih grehov v imenu Očeta in Sinu in sv. Duha; pojdi v miru, nikar več ne greši!«

6. Kakšna korist od tega, grehe povedati duhovniku, ki je človek, kaker jaz?

Naš Zveličar je bil na videz tudi, kaker so drugi ljudje; v resnici pa je bil Bog. Duhovnik je v drugem navaden človek; ali v nečem ga je izvolil Bog v posebne namene, postavil ga je za delivca svoje milosti, za svojega pravega namestnika.

Bogu torej, Jezusu se spovemo, ako pripoznamo svoje grehe duhovniku; Jezus Kristus nam odpusti, ko nam podeli duhovnik v Kristusovem imenu sveto odvezo. To je korist izpovedi; kje najdemo večo?

Življenje in duša.

Kaj je življenje? Ali vprašajmo se raji: Kaj vse živi? Navadno pravimo da živijo ljudje in živali, rastline pa le rastejo. Ali rastline rastejo le, dokler imajo v sebi življenje; suho drevo ne raste več. Tudi rastline imajo v sebi pravo in resnično življenje. Sploh živi vse, kar ima v sebi moč, da se hrani, da raste, da se množi.

In mej tem so tudi take stvari božje, ki do novejših časov ljudje niso nič vedeli o njih, večina ljudi tudi zdaj ne ve zanje, dasi nas povsod obdajajo in bi brez njih tudi živeti ne mogli, ne mi, ne živali, ne rastline.

To so namreč najmanjša živa bitja, ki jih nihče ne more videti s prostim očesom, vidijo se le pod dobrimi drobnogledi, ki jih 700 do tisočkrat povečajo. Imenujejo se te stvari božje po učenjaško »baktériji«, po nemškem zgledu jim pravijo po naših šolah »glive cepljivke«, ker se hranijo, kaker glive ali gobe, z razpadajočimi živaljskimi ali rastlinskimi ostanki in množe po razcepljevanju. Vsaka se namreč, ko doraste razcepi na dvoje, in kar je tako nastalo, doraste, če ima zadostno hrano in primerne gorkote in vlago, jako hitro, v eni uri, ali še prej. Po tem si je lahko misliti, kako naglo se ta merčes množi.

Ali ne recimo merčes! To so, kaker so majhine, vender silno znamenite stvari, brez njih ne bi mogla živeti nobena žival, nobena rastlina na zemlji, naj menj človek. Seveda pa so med njimi tudi hude morivke; od njih prihaja kuga, kolera in mnoge druge bolezni. Ali kaj več o bakterijih morda ob drugi priliki: za zdaj smo hoteli le to povdariti, da je tudi v tako majhnih živih bitjih neka duševna moč, ki jih hrani skozi vse veke njih namenu primerne. Očitno se vidi to pri navadnih, večjih rastlinah. Da raste korenina v tla in iz njih serče hrano in iz nje dela rastlinske celice ali stanice in pošilja v steblo ali deblo in veje in peresa in cvet in sad in seme, to mora biti pač neka enotna duševna moč, ki vlada, to mora biti le duša rastline, kajpada rastlinska duša, ki opravlja svoje opravilo po naredbi božji, ne da bi se zavedala sama sebe.

Brez nekih čutov pa tudi rastlina ni. Tudi rastlina čuti sončno luč in gorkoto, čuti letne čase, čuti noč in dan. So rastline, ki ponoči počivajo se stisnjenimi listi in zapertimi cveti, druge zvečer najlepše diše in le ponočnim obiskovavcem ponujajo svoj sladki med. Je rastlina, sramežljiva mimoza se imenuje, ki berž stisne in pobesi peresca, če se je človek le s perstom dotakne, prav kaker bi se vstrašila, kaker bi se bala za svojo nedolžnost.

Sončnica in tudi druge cvetlice obračajo svoje glavice za soncem. Če stopi človek zvečer od jutranje strani na cvetoč travnik, vidi le malo cvetlic ali morda nobene; če pride od večerne strani, jih vidi vse polno, ker so vse proti soncu obrnjene. In tako ostanejo čez noč do zgodnjega jutra; še le ko sonce vzide, se obrnejo proti jutru. »Ali ni to«, pravi neki učenjak — Fechner — »kaker bi cvetlice skupno opravile svojo večerno molitev in potem, še proti Bogu obrnjene z obličjem, zaspale? Ali Bog jih ne pusti predolgo spati, saj imajo njega vedno iskati in ž njim hoditi. To ima biti njih veselje. Zato gre po noči okoli in zjutraj vstane za njimi in jih zbudi in vpraša, kje sem? in vse se ozro nazaj in obrnejo glavice proti njemu in gredo čez dan ž njim z vanj vpertimi očesci.«

To pripovedovanje je za nas seveda le čedna prilika, ker smo prepričani, da cvetlice nimajo pameti, da ne poznajo Boga in se tudi same sebe ne zavedajo. Tudi sonce seveda ni Bog in nič ne ve o zemlji in njenih cvetlicah.

Ali omenjeni pisavec in še bolj drugi za njim v resnici pri-
pisujejo cvetlicam in rastlinam sploh nekako zavednost in go-
vore in pišejo o rastlinskem dušnem življenju. Mi se ne bomo
pregovarjali ž njimi. Vemo pa za gotovo, kar ve vsak pameten
človek, da je v vsaki rastlini in že v nje semenu neka moč, ki
dela, da, ko pride čas za to, seme pri potrebnih gorkoti in vlagi
požene kal in prvo peresce, eno ali dve; kal požene korenini-
ce dolu v temo zemeljsko, od koder serče hrano, kvišku proti
soncu pa se vzdigne peresce za perescem in mej njimi steblo,
ki se navadno razširi v veje in po svojem zelenem perju diše
in zajema tudi iz zraka hrano, sebi primerno. In ko doseže po-
trebno starost, požene cvetje in veter ali dotični rastlini na-
menjene žuželke kakež nekaki svatje razneso cvetni prah in
oplode matice, ki rode sad, ki ima v sebi seme novega zaroda.
Neketere rastline cveto in rode le enkrat, nato vsahnejo in jih
nadomestijo mlade iz njih semena. Druge cveto in rode mnogo
let, velika, mogočna drevesa tudi cela stoletja. Očitno je po-
sebna skrivnostna moč, ki vse to dela po terdnem, stanovitnem
načertu, in mora tako in ne more drugači.

Ta moč je razširjena več ali manj po celi rastlini; vendar
vidimo le, kar stori, nje same ne vidimo. Je torej nekaj dušev-
nega, duša rastlinska, ki dela najlepša dela, ne da bi sama kal
za to vedela, ne da bi se sama tega mogla veseliti.

Rastlina torej ni sama sebi namen, služiti ima nečemu dru-
gemu; višjim stvarjem v korist jo je Bog vstvaril. V 1. Mojze-
sovih bukvah pravi naravnost Adamu in Evi: »Glejta, dal sem
vama vse semensko zelišče na zemlji in vsa drevesa, ki imajo
seme v sebi po svojem plemenu, da naj vama bodo v živež in
vsem živalim na zemlji in vsem pticam pod nebom in vsem
stvarjem, ki se gibljejo na zemlji in ki je v njih življenje, da
imajo kaj jesti.« (I. 1, 29. 30.)

Najprej ima biti torej rastlinstvo živalim in človeku v hra-
no in po razliki okusa, ust in želodcev služijo v to različne
rastline in razni njih deli. Cele knjige bi morali pisati, ke bi ho-
teli to v posameznosti natanko določiti. Za naš namen pa to ni
potrebno. Saj že poveršno opazovanje življenja v prosti naravi
zadosti očitno kaže, da vsaka žival, ki ji je rastlinska hrana
odločena, pozna rastlino ali rastline, ki ji služijo, in jih zna najti;
tiste rastline so torej tisti živali namenjene v hrano. Neketeri

je namenjena le ena, n. pr. navadni svilni gosenici le murva, ali prav za prav le nje perje; drugim živalim jih je odločeno več, naj več gotovo pa človeku.

Perva človeška hrana je bilo po svetem pismu sadje drevja v raju, ki je bilo lepo videti in prijetno za jed. V resnici, kar je človeškim očem lepo in vabljivo, človeškim ustam okusno in dobro, to mora biti človeku namenjeno, ne živali.

Vzemimo krasno, sladko narančo, ali kaker navadno pravo pomarančo. Kje je žival, ki bi znala jesti ta plemeniti sad? Le človek ve, kako mora unanjo debelo kožo olupiti in posamezne notranje dele, ki so vsak posebe v tenko kožico zaviti, narazen vzeti, da jih more povžiti enega za drugim, ne da bi šlo prijetno hladečega soka tudi le malo v zgubo.

Sploh moramo biti prepričani, da je vse navadno sadje Bog že prvotno namenil človeku in da je njegova dobrotà in ljubezen do človeka naredila, da se da narava človeški umetnosti voditi, da rodi zmirom boljše in plemenitiše veršče sadja.

Ravno tako je gotovo, da so rastline, katerih seme, perje ali koreni služijo po posebni pripravi za človeško hrano, že prvotno človeku namenjene, če tudi lahko da Bog hoče, da se zraven, kaker v sadju, ki more biti červivo, tudi kaka druga živa stvarca redi, morda človeku v pokoro, ali iz drugega božjega, nam neznanega namena.

Ali ne le hrano daje rastlinstvo človeku, tudi obleko, stanovanje, pohištvo in najrazličniše orodje. Naposled ga rastlinstvo tudi se svojo lepoto, ki jo čuti in ceni le človek, ne živali, sè svojimi tolikanj različnimi dišavami razveseljuje, v boleznì pa ozdravlja in krepča se svojimi zdravilnimi močmi. Žal, da človek vsled svoje prostosti in svojega slabega nagnjenja neke rastline semtertja tudi zlo rabi v svojo lastno dušno in telesno škodo!

Ali če je rastlina živalim in ljudem dana v hrano, kako to, da nekatere živali vendèr le druge živali žro in koljejo in tudi človek, če le more, vsaj navadno rajši je meso kaker močnik in žgance, ali krompir in kislo repo?

Da je Bog neketerim živalim druge živali odkazal v hrano, bodimo prepričani, da izvira iz njegove neskončne modrosti in ljubezni. So živali, ki žive od mesa drugih živali, ki jih naj-

dejo mrtve. Da se mrtva trupla berž ko mogoče s poti spravijo in mrtvo meso v novič oživi, je to pač naj krajši pot.

Ali neketere zveri napadajo in tergajo in žro druge živali žive in zdrave. Da se ohrani tako imenovano ravnotežje v naravnem gospodarstvu, je tudi to potrebno. Vzemimo, da bi ne kaj let nobena zver ne požerla nobenega zajca in tudi človek nobenega ne vstrelil in ne vjel, iz enega samega para bi jih bilo v nekaj malo letih na tisoče in milijone in ne bi je ostalo zelene bilke ne na polju, ne po gozdeh in pašnikih. Vender ni storil Bog zajcu nobene krivice, da ga je vstvaril za hrano volku in risu, in mačku in lesici, in orlu in kragulju, in tudi človeku; izkazal je tej hrani le svojo dobroto, ker ji je dal, da se more tudi nekaj časa veseliti življenja. Prej ali potlej pa mora vmreti vsaka živa stvar.

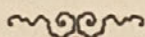
Smert je potrebna, da more mnogo živega nastati na zemlji in zmirom lepše in popolniše stvari nastopati z večimi potrebami, pa tudi primernimi zmožnostmi. Od zelene rastline alige na stoječi vodi pa do mogočnega hrasta, do visoke dateljnovke paljine, od infuzorija, ki vidimo pod drobnogledom, kako se giblje v kapljici vode, pa do velikanskega slona, do iskrega konja, do orla, ki plava visoko pod nebom — kolika daljava! Najstariše živali so bile preproste kaker prve rastline, od rastlin celo težko razložiti. Kedo bi mislil, da je goba, ki jo imamo v šolah, da ž njo brišemo table, prava mrtva žival, ki je v vodi priraščena živela in ni videla nič, ni slišala nič. Mej tako živalijo in n. pr. papagajem, ki skače po svoji kletki in vidi in sliši in more celo besede izgovarjati, kaker človek, ali psom, ki se zna ko vdan prijatel prilizovati človeku in zvesto in razumno zver ševati njegove ukaze, kolik razloček! Na videz veči ko med tema in človekom.

Nič ni torej čudnega, če ljudje, ki le po videzu sodijo, ne najdejo bistvenega razločka in so stari paganski modroslovci skušali dokazati ob enem nevmerjočnost tako živaljske kaker človeške duše, sedanji novopaganski učenjaki pa taje tako eno kaker drugo.

Jako mikavno je brati v Platonovem Fedonu, kako Sokrat v ječi poslednji dan svojega življenja bistroumno dokazuje neumerjočnost duše. Ali učenec, ki to bere v višjih razredih gimnazije ali na vseučilišču, vender le ne more verjeti, da je tu-

di živaljska duša nevmerjoča. In zato mu to branje tudi vero v nevmerjočnost človeške duše bolj spodkoplje ko poterdi. Kedor preveč dokazuje, nič ne dokaže.

(Konec prih.)

Iz dnevnika slovenskega dušnega pastirja v Kajiri.

Mislim, da bo koristilo tudi bralcem »Cvetja« izvedeti, kakšne nevarnosti preté lahkomišljenim ljudem po velikih mestih, zlasti pa tu v Egiptu. Naj prepisem v dokaz nekaj iz mojega dnevnika.

Kajira, 19. febr. 1913. Danes je prišla na porto (na samostanska vrata) Marija Lipovš, ki je želela nemudoma z menoj govoriti. Ta žena ima zavetjišče sv. Elizabete, to je hiše, kjer stanujejo dekleta, kedar nimajo službe. Povedala mi je, da živi nekaj naših ljudi v ulici Aftet Sidi Abd el Hak — kako čudno ime! — in sicer v največji zapuščenosti. Šel sem pogledat, kako je s temi ljudmi. Našel sem v podstrešju, v vlažni in zaduhli izbi priletno ženo I. M., kateri ste obe noge popolnoma odpovedali, tako da se sama brez tuje pomoči še premakniti ne more. V drugi postelji je še mlado dekle A. K., ki ima štiri dni starega nezakonskega otroka. Denarja nimate nobenega, postrežbe nikake, manjka zraka in svetlobe, lakota gleda obojema iz obraza. Šest tjednov že niste plačale stanarine in njiu gospodar, po rodu Gerk, jih hoče vreči na cesto.

20. febr. Za prvo silo smo ženi I. M. in dekletu A. K. dali nekaj denarne podpore in preskerbeli, da ženski in otrok za lakoto ne pomro. Marijo Lipovš sem poslal v avstrijsko bolnišnico s prošnjo, da bi omenjeni ženski sprejeli pod streho. Direktor bolnišnice je odgovoril, da nimajo nobenega prostora več v bolnišnici. Te mlade pa tudi nikaker ne sprejmejo, ker ni bolna; otrok, ki sami še ne jedo, pa v bolnišnico sploh ne sprejemljejo.

Preti pa še druga nevarnost. Oče nezakonskega otroka, bogat Turk iz Carigrada, hoče vzeti v svojo hišo otroka in njegovo mater. Če pa prideta v njegovo hišo, bo otrok postal ma-

homedanske vere in mati se bo zgubila mej turškimi ženami, kaker se je z drugimi že večkrat prigodilo.

Denes sem bil dvakrat pri grofu Hohenwartu, da bi pomagal v ti veliki stiski. Grof je po rodu ljubljčan, sin tistega grofa Hohenwarta, ki je bil okrog 25 let predsednik po njem imenovanega kluba (stranke) v državnem zboru na Dunaju in je dolgo časa odločeval v političnih rečeh v avstrijski državi. Naš grof Hohenwart v Kajiri in njegova gospa, po rodu španjoljka, sta prav dobra kristjana. Grofica gre vsaki dan k sv. obhajilu. Grof je takoj obljubil svojo pomoč in je šel sam osebno na konzulat.

21. f e b r. Denes zjutraj je bil pri meni gospod grof. Določila sva, da mora otrok še denes kerščen biti. Za botro sem dobil že omenjeno Marijo Lipovš in pa našega zakristana Lovrenca Kobana, Slovenca s Koroškega.

Ko pa sem popoldne prišel v cerkev, da bi kerstil, deržala sta otroka dva druga botra, namreč ekscelenca Gilbert grof Hohenwart in njegova žena Mercedes grofica Hohenwart. Boljših in imenitnejših botrov ni mogoče dobiti v celi Kajiri.

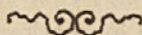
22. f e b r. Ženo I. M. smo s pomočjo gospoda grofa spravili v avstrijsko bolnišnico, za A. K. pa smo preskerbeli boljše stanovanje.

Za prvo silo so vsi trije preskerbljeni. —

Te verstice iz dnevnika dušnega pastirja v Kajiri naj bodo v svariven opomin dekletam, ki hočejo v Egipt. Tu imajo živ zgled, v kakšno nesrečo, revščino in zapuščenost zabredejo, če pozabijo na Boga in se vdajo slabemu življenju.

O, koliko pa je še drugih, o katerih nihče ne piše, in so nesrečno vmerle na duši in na telesu.

P. A. Č.

Mala Lenčica od Svetega Boga

vijolica najsvetejšega zakramenta.

(P. V. K.)

(Dalje.)

17. O tihem in junaškem terpljenju male Lenčice.

Proti koncu septembra se je Lenčičina bolezen zelo shuj-

šala. Zato so jo prenesli iz koč Najsvetejšega Serca v čedni mali oddelek znan ko »šolska bolnišnica«, kjer jo je deklica, odločena ji za postrežbo, s priserčno ljubeznijo sprejela.

Lenčica je jedla zelo malo ter veliko terpela za žejo. Skušali so jo pripraviti, da bi jedla; ali če tudi je storila, kar je mogla, da bi vstregla, je vender sedela cele ure sè svojo skledico juhe v rokah in je zastonj skušala povžiti eno žlico. Če so jo vprašali po vzroku, je odgovorila, da jo boli vrat. Kmalu je prišel zdravnik ter ji preiskal vrat, pa ni našel nič posebnega.

Nekaj tjednov pozneje, ko je gospodična Hall mali bolnici z neko razkuževalno tekočino usta spirala, je opazila, da se ji je en zob zarastel v korenino jezika. Ni bilo lahko izdreti ga. Ko se je slednjič posrečilo — lahko si mislimo, kako je to moralo boleti! — je Lenčica vskliknila zmagoslavno: »Kaj ne, mamica, da me je bolet vrat!« In čudili so se poterpežljivosti otroka, ki nikoli ni tožil nad grozovitim terpljenjem, ki ga je moral prenašati skozi tjedne.

Mej tem jo je pekla žeja čedalje huje. Po noči je poklicala včasih deklico, ki je pri nji spala, ter jo prosila z glaskom, tresočim se od bolečin, za majhin požirek mleka. Če deklica nje perve prošnje ni slišala, je Lenčica ni več klicala, boječ se jo motiti v nje počitku, ampak je čakala poterpežljivo do jutra. Slednjič je postalo terpljenje skoro neznosno in uboga stvarca je prosila gospodično Hall, da di čez noč pri njej ostajala. Ta je bila hitro pripravljena ter je postavila svojo posteljo poleg Lenčičine v bolniško izbo. Mala je pazljivo gledala to pripravljanje ter je po vsi sili hotela, pogladiti ruhe sè svojimi ročicami. »Jaz ne terpim gubé v materini postelji,« je rekla.

18. O skrivnostnem obisku svetega Boga pri mali Lenčici.

Ta nova uredba je dala Lenčici obilo priložnosti za male pobožne duhovne pogovore, ki jih je tako rada imela. Za gospodično Hall, je bilo kajpada večkrat težko odgovarjati na Lenčičina vprašanja. Priznala je, da je ne redko morala sestre prositi pojasnila in da so mnogokrat naredile opombe malega otroka tak vtisek na njeno dušo, da je brez pomisleka sprejela neke nauke in dotične vaje katoliške vere, glede katerih se ji je težko zdelo premagati svoje prejšnje predsodke, ko se je iz anglikanske povernila v katoliško Cerkev..

V resnici je bilo videti, kaker da živi Lenčica vsa v mislih na božjo pričujočnost, tako zaupno in priserčno je govorila »svetem Bogu«, in ta čudovita priserčnost je rastla v tišči merli, kaker je njeno telesno zdravje pojemalo.

Nekega jutra ste prišli sestra Imakulata in gospodična Hatt skupaj k mali bolnici, ki ni bila zaspala celo noč. Takoj se je začel nenavaden pogovor:

»Kako ti je denes, ljubica?« vpraša strežnica. »Jaz mislim, da bi imela ti prav za prav zdaj že gori biti pri ljubem Bogu.«

»O ne!« odverne Lenčica »sveti Bog pravi, da še nisem dovolj pridna, da bi šla že k njemu —!«

»Kaj si pa izvedela od svetega Boga?« vpraša strežnica.

»Prišel je in stal ondi,« odverne otrok kazaje na stran posteljice — »in tako je rekel.«

Strežnica in sestra ste se spogledale sè začudenjem.

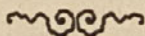
»Kje je bil, Lenčica?« vpraša zdaj tudi sestra.

»Tukaj!« ponovi otrok terdno in odločno ter pokaže na ravno tisto mesto.

»Pa kakšen je bil?« vpraša sestra na dalje.

»Tak!« odgovori Lenčica ter prekriža polna spoštovanja roke na persih.

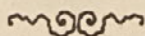
Sestra in strežnica ste bile zelo zavzete nad tem, kar jima je povedala. Ali je bila to le otroška domišljija, ali je Bog temu malemu otroku podobno milost izkazal kaker drugim izvoljenim dušam? Po zrelem premišljevanju se jima je zdelo boljše, da nikomer nič ne poveste o tej reči. Pozneje bomo videli, kako je mala Lenčica na pragu večnosti zgodbo obiska »svetega Boga« slovesno ponovila.

Priporočilo v molitev.

V pobožno molitev se priporočajo rajne tretjerednice skupščine svetogorske: Jožefa (Elizabeta) Pavšič iz Gergarja, Marijana (Elizabeta) Štrukelj iz Loma; černiške: Antonija (Elizabeta) Gorjen iz Oseka; naročnik »Cvetja« Martin Preskar, vmerl lansko leto.

Dalje se priporoča v molitev neko dekle za zdravje in vstrajnost v redovnem stanju; M. H. V. da bi dobila zaželjeno službo; P. G. S. v več dobrih namenov (lista ni lahko brati, ker je pisan z mažarskim pravopisom in ne zadosti razločno); neka žena iz Maribora priporoča svoje otroke za ljubo zdravje in stanovitnost v dobrem.

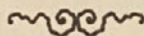
Zahvala za vslišano molitev.

Straža, 2. III. 1913.

Ko sem bila leta 1911 operirana, sem imela po operaciji v nogah velike bolečine, tako, da mi je bilo en dan in eno noč jako hudo. Leta 1912 sem se morala zopet operaciji podvreči. Skerbelo me je, da mi bo spet težko bolečine prestat. Dobila pa sem slučajno v bolnišnici »Cvetje«, kjer sem brala o mnogih čudežih in vslišanjih po sv. Frančišku. Zatečem se torej tudi jaz k njemu v molitvi z obljubo, da, če ne bo po operaciji toliko bolečin v nogah kaker prvič, napišem za »Cvetje« javno zahvalo, in se tudi naročim na ta list. In glejte, tudi najmanjše bolečine nisem čutila. Ko so me v sobo prinesli, sem takoj lahko popolnoma ozdravela. S tem izrečem še enkrat sv. Frančišku in sv. Antonu najtoplejšo zahvalo.

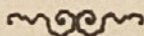
Ana Rakošé.

Neka tretjerednica iz Maribora za pomoč v velikih rečeh zadobljeno po najsvetejših sercih Jezusa in Marije, sv. Jožetu in sv. Antonu Padovanskem.

Za kitajski misijon

so poslali k nam: Marija Vrabec: 1 K 50 v; Frančiška Gašperšič: 5 K; tretjerednik iz Šmarja pri Kopru: 1 K.

Za cerkev sv. Elizabete

Frančiška Lavrič (iz Amerike): 1 K 60 v.

Rimsko - frančiškanski koledar za leto 1913.

Mesec aprilj ali mali traven.

1. torek : sv. Martina, d. m.
2. sredo : sv. Frančišek Pavlanski, sp.
3. četrtek : sv. Benedikt Filadelfijski, sp. 1. r. **P. O.**
4. petek : sv. Izidor, šk. c. uč.
5. sobota : sv. Vincencij Fererijski, sp.

6. **nedelja**, 2. po veliki noči : božji grob ; bl. Tomaž Tolentinski, m. 1. r. ; bl. Bentivolij, sp. 1. r.
7. ponedeljek : bl. Marija Krescencija, d. 3. r. ; bl. Antonija Florenška, vd. 2. r.
8. torek : bl. Julijan, sp. 1. r.
9. sredo : bl. Arhangelj, sp. 1. r.
10. četrtek : bl. Karelj Secijski, sp. 1. r.
11. petek : sv. Leon I. p. c. uč.
12. sobota : bl. Angelj Klavaški, sp. 1. r.

13. **nedelja**, 3. po veliki noči : slovesnost sv. Jožefa, ženina bl. d. Marije **P. O.**, sv. Hermenegiljd, m.
14. ponedeljek : sv. Justin, m.
15. torek : sv. Cirilj Aleksandrijski, šk. c. uč.
16. sredo : sv. Rafaelj, arhangelj, **P. O.**

17. četrtek : sv. Cirilj Jeruzalemski, šk. cerk. uč. ; sv. Anicet, pap. m.
18. petek : bl. Andrej Hibernonski, sp. 1. r.
19. sobota : bl. Konrad Askulanski, sp. 1. r.

20. **nedelja**, 4. po veliki noči : osmina sv. Jožefa ; bl. Leopold Gajški, sp. 1. r.
21. ponedeljek : sv. Anzeljm, šk. c. uč.
22. torek : sv. Soter in Kaj, m.
23. sredo : bi. Egidij Asiški, sp. 1. r. **P. O.**
24. četrtek : sv. Fidelij Sigmarinški, m. 1. r. kapuc. **P. O.**
25. petek : sv. Marko, ev.
26. sobota : Mati božja dobrega sveta ; sv. Klet in Marcelin, m.

27. **nedelja** 5. po veliki noči : posvečenje bazilike sv. Frančiška v Asizu ; bl. Jakob Ilirski, sp. 1. r. ; bl. Joana Marija, vd. 3. r.
28. ponedeljek prošnji : bl. Lukezij ali Lucij, prvi tretjerednik, **P. O.** ; sv. Vitalij, m.
29. torek prošnji : sv. Peter, m.
30. sredo prošnja : sv. Katarina Sijska, m.

Opomba: **P. O.** pomeni popolnoma odpustek za vse verne v cerkvah treh redov sv. Frančiška.

P. O. pomeni popolnoma odpustek samo za 1., 2. in 3. red sv. Frančiška.

Nihil obstat. P. Constantinus Luser, — Nihil obstat. P. Guido Rant, dr. theol. Imprimatur. P. Angelus Mlejnik, Min. Prov.